

Koncepti mbi ushqimin optimal për viçat

Ushqyerja moderne e viçave

I përdorur nga SCHAUMANN me shumë sukses në shumë praktika

Qëllimet në mbarështimin e viçave

1. Viça të shëndetshëm nëpërmjet teknikave të mbarështimit dhe të ushqyerit në kushte optimale
2. Zhvillimi i ripërtpësve nëpërmjet nxitjes së hershme të funksionimit të rumenit
3. Mbarështim ekonomik nëpërmjet teknikave të përshtatshme të pirjes

Në lindje aparati tretës i viçit ka ndryshime të mëdha krahasuar me një ripërtpës të vjetër si në ndërtim ashtu edhe në funksion. Me rritjen e moshës pësohen ndryshime të rëndësishme në lidhje me kapacitetin, funksionin dhe ndërveprimin e organeve të ndryshme. Në këndvështrimin fiziologjik, procesi i të ushqyerit dhe i zhvillimit të viçit me objektiva të qarta nga ushqimi i lëngshëm në koncentrat e transformon viçin në një kafshë tjetër. Raporti i parastomakut me pjesët e tjera të aparatit tretës ditët e para tek viçat është 75 me 25 % dhe ky raport ndryshon brenda një viti nga 10 me 90%

Qëllimi i këtij zhvillimi është kthimi i viçit në ripërtpës

Zhvillimi i aparatit tretës kushtëzohet (ndikohet) shumë nga mënyra e të ushqyerit. Koncentratet me përmbajtje të lartë të karbohidrateve, amidonit (drithërat), ndikojnë pozitivisht në zhvillimin e vileve në stomak. Nga gjendja e një indi të lëmuar të mureve të brendëshme të stomakut, inicohet (nxitet) formimi i vileve në formë gishtash nga acidet yndyrore (acid butilik

dhe propionik) të cilat lëshohen nga drithërat. Vetëm kur këto vile zhvillohen mirë në formën e tyre të plotë, bëhet e mundur përthithja e energjisë nga ushqime të tjera të thata (bari i thatë).

Tabela 1: Programi SCHAUMANN për viçat

Emri i produktit	Përbërësit	Përdorimi
KALBI-FERM	Magnez, Vitamina dhe PROVITALE	Rritja e forcës së mbrojtjes dhe trupit, redukton rrezikun nga diarreja, ndihmon në tretje
KALBI-START SUPER	Substanca mbrojtëse kundër bakterieve , PROVITALE	Forcon sistemin imunitar, stabilizon florën e zorrëve
KALBI-LYT	Elektrolite, vitamina dhe medikamente kundër diarresë	Mbron elektrolitet nga dehidratimi, konservimi i duhur i energjisë në metabolizëm, rregullon tretjen
KALBI-PHOSPHORAL SL PRO	Yndyrna, vitamina, elemente të ndryshëm dhe PROVITALE	Përkujdesja e plotë ndihmon zhvillimin e hershëm të ripërthypjes, rrit konsumin e ushqimit
KALVICIN 2000 (ose KALVICIN PRO)	Minerale, vitamina, elementë të ndryshëm dhe maja (ose spore)	Përzierja e mineraleve dhe substancave aktive për një ushqyerje pa probleme dhe një rritjeje sa më të mirë
KALBI-STARTER-2000	Proteina, minerale, vitamina, elemente të ndryshme, bakteriet e aciditlaktik	Konzentrate me proteina për prodhimin e ushqimeve lehtësisht të tretshme për viçat
SCHAUMACID Drink	Kombinime acidesh	I shtohet shije qumështit të ftohtë dhe ujit të pijshëm

SCHAUMANN ofron për mbarështimin e viçave produkte të posaçme si në tabelën 1.

Përveç të ushqyerit e duhur me qumësht, Kälber start edhe bar të thatë, furnizimi me ujë pijshëm luan një rol të rëndësishëm në rritje. Viçi ka nevojë cdo ditë për rreth 10 % ujë në masën e tij trupore. Një viç që peshon 40 kg duhet të konsumojë cdo ditë 4 litra ujë. Duke ditur që 1 litër qumësht përmban maksimumi vetëm 0,9 litra ujë (të paktën 100 g janë lëndë e thatë), mund të ndodhë që viçi të ketë mungesë të ujit të pijshëm, prandaj furnizimi me ujë merr një rol të rëndësishëm.

Shembull nga të ushqyerit në fermën Steininger

Tabela 2: Përbërja e Kälberstarter	
Përbërësit	Sasia ne %
Elb	49,5
Misër/Grurë	20,0
Farë liri	7,0
Sojë 44	19,0
KALVICIN 2000	4,0
SCHAUMACID	0,5
Gjithsej	100

Ferma ka në dispozicion rreth 90 vende (bokse) për viça majmërie. Sipas fermës Steininger tregohet se si funksionon një mbarështim optimal i viçave: Nga statistikat e viteve të kaluara ferma aplikonte mbarështimin duke e filluar majmërinë me një peshë mesatare prej 115 kg. Sistemi stallor i aplikuar i shtresës me kashtë në bokse. Stalla pastrohej dhe dizinfektohej pas çdo faze (cikli). Në fazën e para majmerisë viçat qëndrojnë të paktën 6 javë dhe më pas dërgohen në stallën e majmërisë.

*Kälberstarter= starter për viçat

Strategjia e të ushqyerit

- *Java e parë* e mbarështimit: KALBIMILCH A
- *Duke filluar nga java e dytë* e mbarështimit: KALBMILCH A + Kälberstarter + bar i thatë. Në tabelën 2 është paraqitur përmbajtja e Kälberstarter për viçat. Kälberstarter përveç strukturës së ushqimit (jo shumë e hollë) një interes i vecantë i kushtohet cilesisë së Kälberstarter. Nëpërmjet përdorimit të SCHAUMACID arrihet stabilizimi i ushqimit. Më tej Z. Steininger pohon që sasia e konsumit të ushqimit rritet, gjë e cila mbështet zhvillimin e shpejtë të mëtejshëm nga viç në ripertypës.

- Silazhi aplikohet vetëm atëherë kur sasia e konsumit të Kälberstarter ka arritur në 1 kg/viç në ditë. *Të ushqyerit e kombinuar i silazhit dhe qumështit nuk aplikohet për arsye të rrezikut të lartë të diareës.* Si profilaksi kundër bakterieve “coli” dhe efekt stabilizues për qumështin dhe ujin e pijshëm aplikohet fermentimi nëpërmjet Schaumacid Drink. Nëpërmjet adaptimit të recetave ushqimore sipas peshës mundësohen shtesa të përditshme nga 1.200 g deri në 1.330 g. Në të njëjtën kohë duhet të theksojmë që këto rritje janë realizuar pa rritur kostot.

Përmbledhje

Strategjia e duhur në të ushqyerin e viçave është çelësi i suksesit në vazhdimin për fazat e mëtejshme të rritjes dhe mbarështimit. Sa më shpejtë të fillojë ushqyerja e viçave me koncenrate, aq më pak probleme do të kemi në rritje dhe në mbarështim. Kälberstarter është sipas konceptit të të ushqyerit SCAUMANN mënyra më e mirë për rritjen dhe mbarështimin e suksesshëm të viçave.